

ዳኞች፡- ሐገስ ወልዱ
 ተሻገር ገ/ሥላሴ
 ብርሃኑ አመነው
 አልማው ወሌ
 ዓሊ መሐመድ

አመልካች ፡- የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ

ተጠሪዎች ፡- 1ኛ አንዋር አብዱራማን

2ኛ አብዱልቃድር አብዱራማን

3ኛ መሐመድ አብዱራማን

4ኛ ከሊፍ አብዱራማን

5ኛ አይሻ አብዱራማን

6ኛ ሂቦ አብዱራማን

7ኛ ሳሚያ አብዱራማን

8ኛ ናሬሳ አብዱራማን

መዝገቡ የተቀጠረው ለምርመራ ሲሆን፤ ግራ ቀኝ ከቀጠሮ በፊት ካቀረቡት የጽሑፍ ክርክር ጋር መዝገቡን መርምረን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ይህ የሰበር ጉዳይ ግራ ቀኝ የመያዣ ውል አደራረግ ሥርዓትን አስመልክቶ ያቀረቡትን የህግ ክርክር የሚመለከት ነው።

የጉዳዩም መነሻ የአሁኑ ተጠሪዎች አባታችን ሳይውቀው በድብቅ የተደረገ የመያዣ ውል ስለሆነ ያስረክብልን ይሰረዝልኝ ይለቀቅልን የሚል ክስ በአሁን አመልካች ላይ በምስራቅ ሐረርጌ ዞን ከፍተኛው ፍ/ቤት በማቅረባቸው ሲሆን የአሁን አመልካችም ባንኩ ለዮሴፍ አብርሃም ለሰጠው የብድር ገንዘብ ከአባታቸው ጋር ሐምሌ 14 ቀን 1987 ዓ.ም በተደረገ የመያዣ ውል መነሻ እንጂ ከላሾች እንደሚሉት አይደለም በማለት ተከራክሯል።

ክሱ የቀረበለት ፍ/ቤትም ጉዳዩን መርምሮ ይህ አከራካሪ የሆነ የመያዣ ውል በአሮሚያ ከተማ አስተዳደር ተመዘግቦ እንደማይገኝ የከተማው አስተዳደር ምንም ዓይነት ማስረጃ እንደሌለ አረጋጋጧል። አከራካሪ በሆነው የመያዣ ውል ላይ የተቀመጠውን ፊርማ የአባታቸው ስለ መሆኑ ማረጋገጥ እንዳይቻል ባንኩ የአሁን አመልካች ማገናዘብያ የሚሆን የተለያዩ ማስረጃ ለማቅረብ አልቻለም። ዋናውን የመያዣ ውል ማቅረብ ባለመቻሉ ያቀረበው ኮፒ በፍ/ብ/ሕ/ቁ 2011 ሥልጣን ባለው አካል ፊት ካልተረጋገጠ ተቀባይነት የለውም።

ስለሆነም የመያዣ ውሉ በፍ/ብ/ሕ/ቁ 1723 መሠረት በአዋቂ ፊት ያልተረጋገጠ በፍ/ብ/ሕ/ቁ 3052 መሠረት በማይንቀሳቀስ ንብረት መዘገብ ላይ ስላልተመዘገበ አደራረጉ የሕግ መስፈርትን አላሟላም በመሆኑም ውድቅ ነው። ካርታው ይመለስ በማለት ወስኗል።

ጉዳዩ በይግባኝ የቀረበለት የአሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤትም ጉዳዩን ተመልክቶ የተጠሪዎች አባት በህይወት እያሉ እኔ ሳላውቀው ካርታ ይዞብኛል በማለት ከአሁን አመልካች ጋር ስለተከራከረ የመያዣ ውል ምዝገባ ሥርዓት አስፈላጊ አልነበረም በህይወት እያሉ በመያዣ ውሉ ላይ አልፈረምኩም በማለት ስለተከራከሩ ዋናው አከራካሪ ነጥብ ፈርመዋል ወይስ አልፈረሙም የሚለው ነበር ይህንን ነጥብ ለመለየት የአሁን አመልካች ዋናው ሰነድ አላቀረበም የእራሱን ሰነድ በሥርዓት መያዝ ግዴታው ነው ያቀረበው ኮፒ ትክክለኛ መሆኑን ለማረጋገጥ የሚቻልበት መንገድ የለም። የሚለውን ተችቶ በሥር ከፍተኛ ፍ/ቤት የተሰጠውን ወሳኔ አጽንቷል።

የሰበር አቤቱታ የቀረበውም ከዚህ በላይ በአጭሩ እንደተገለጸው በየደረጃው ባሉት ፍ/ቤቶች የተሰጡት ውሳኔዎች መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ስለሆነ ሊታረም ይገባል በሚል ነው ያቀረበውም ምክንያት ዋናው የመያዣ ውል ሊገኝ ባይችልም ሥልጣን በተሰጠው አካል የተረጋገጠ ኮፒ አቅርቦናል። በዚህ ሰነድ ላይ የሰፈረን ፊርማ መካድ እንደማይቻል በፍ/ብ/ሕ/ቁ 2011 ተደንግጓል። ይህ ድንጋጌ በአግባቡ አልተተረጎመም የሚለውን ነው።

ተጠሪዎችም ለዚህ የሰበር ቅሬታ መልሳቸውን በጽሑፍ ያቀረቡ ሲሆን በግራ ቀኙ መካከል ለተነሣው አከራካሪ ነጥብ መነሻ የሆነውን የኮፒ ሰነድ ጉዳይን አስመልክቶ የአሁን አመልካች በሰበር ቅሬታው ላይ ሥልጣን በተሰጠው አካል ፊት የተረጋገጠ ኮፒ አቅርቦያለሁ ለሚለው ክርክር ዋናውን ቅጅ ማቅረብ እንደማይቻል በዚህ ሰበር ደረጃም አረጋግጧል። ቢኖረው ኖሮ በሚመለከተው ማዘጋጃ ቤት ይቀመጥ ነበር እራሱም ዋናውን መያዝ ነበረበት ይህ ሁሉ ሳይሆን በሰጡት ሰነድ ይወሰንልኝ ማለቱ አግባብ አይደለም በማለት ተከራክረዋል ።

እኛም ጉዳዩን እንደሚከተለው ተመልክተናል። እንደተመለከትነውም በዚህ ሰበር ደረጃ ግራ ቀኙ እንዳደረጉት ክርክር የአሁን አመልካች በተከላከሉት ቀርቦ ጉዳዩን ለማስረዳት ሥልጣን በተሰጠው አካል ፊት የተረጋገጠ ኮፒ አቅርቦ እንደነበር የሚያስረዳ ሲሆን ይህንንም የሚያጠናክረው በሥር በሁለቱም ደረጃ በተደረገው ክርክር አመልካች በፍ/ብ/ሕ/ቁ 2008 መሠረት አከራካሪ የሆነውን የመያዣ ውል ሰነድ ኮፒ አቅርቦ እንደነበረ በሁለቱም ውሳኔዎች ተመዘግቦ የመገኘቱ ጉዳይ ነው። የዚህን ክርክር ያስነሳው የመያዣ ውል ዋናው ኮፒ ቀርቦ ቢሆን ኖሮ ተጠሪዎች ሦስተኛ ወገን ናቸው እንኳ ቢባል ይህ የመያዣ ውል ሥልጣን በተሰጠው አካል ፊት እስከተረጋገጠ ድረስ የሰነዱን ይዘቱና ፊርማን ጨምሮ በማናቸውም መንገድ ቢሆን ሊቃወሙት እንደማይችሉት በፍ/ብ/ሕ/ቁ 2009 ላይ ተመልክቷል ይህ ዋናው ሰነድ መቅረቡ ቀርቶ የዚህ ሰነድ ትክክለኛ ቅጅ ሥልጣን በተሰጠው አካል ፊት ተረጋግጦ ከቀረበ በፍ/ብ/ሕ/ቁ 2011 እንደተመለከተው በማስረጃ

ዋጋነቱ እንደ ዋናው የተረጋገጠ የመያዣ ሰነድ የሚያገለግል እንጂ ክርክር የቀረበለት ፍ/ቤት ዋናውንና ቅጂውን ሁለቱንም በማስቀረብና በማስተያየት ቅጅው ያለውን የማስረጃ ዋጋ የሚመረምርበት የህግ አግባብ የለም በዚህ መንገድ የማረጋገጥ ተግባሩ አይከናወንም። ዋናውና መሠረታዊ የሆነው ጉዳይ ለማስረጃነት የቀረበው ኮፒ ከዋናው ጋር በማገናዘብ ሥልጣን ባለው አካል ፊት ትክክለኛ ግልባጭ ስለመሆኑ በኮፒው ላይ ተገልጾ የመገኘቱ ሁኔታ ነው።

በመሆኑም የመያዣ ውል ሥልጣን በተሰጠው አካል ፊት ተደርጎ ለማስረጃነቱ ዋናው ሰነድ ባልተገኘ ጊዜ በምትኩ ኮፒ ሲቀርብ የዚህ የዋናው ሰነድ ግልባጭ ስለመሆኑ እራሱ ሰነዱ ሥልጣን በተሰጠው አካል ማረጋገጫ ተደርጎበት የሚናገርሆኖ ከተገኘ ከላይ በተጠቀሰው በፍ/ብ/ሕ/ቁ 2011 መሠረት በእራሱ በቂ ማስረጃ ሆኖ እያለ ለዚህ ሥልጣን በተሰጠው አካል ፊት ተረጋግጦ የቀረበን ኮፒ ብቸኛው ማረጋገጫ ዋናው ሰነድ እንደሆነ ተደርጎ የተሰጠው ትርጉም መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ሆኖ አግኝተነዋል።

ው ሳ ኔ

የምሥራቅ ሐረርጌ ዞን ከፍተኛው ፍ/ቤት እና የኦሮሚያ ጠቅላይ ፍ/ቤት እንደቅደም ተከተሉ በመ/ቁ 9452 በ19/12/2000 እና በመ/ቁ 84422 በ29/18/2002 የሰጡትን ፍርዶች በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 348(1) መሠረት ሸረገናል።

ሐምሌ 14 ቀን 1987 ዓ.ም በተፃፈ የተደረገው የመያዣ ውል በተጠሪዎች አባት ስለመደረጉ አመልካች በህግ መሠረት ያረጋገጠ ስለሆነ ዋጋ ያለው በመሆኑ በዚህ በአንድ ላይ የተገለፀው ንብረት ካ ርታ ለተጠሪዎች ሊለቀቅ አይችልም ብለናል።

በዚህ ሰበር ችሎት ግራ ቀኙ ላደረጉት ክርክር ወጪና ኪሣራውን በየእራሳቸው ይቻሉ።

መዝገቡን ዘግተናል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

0/መ